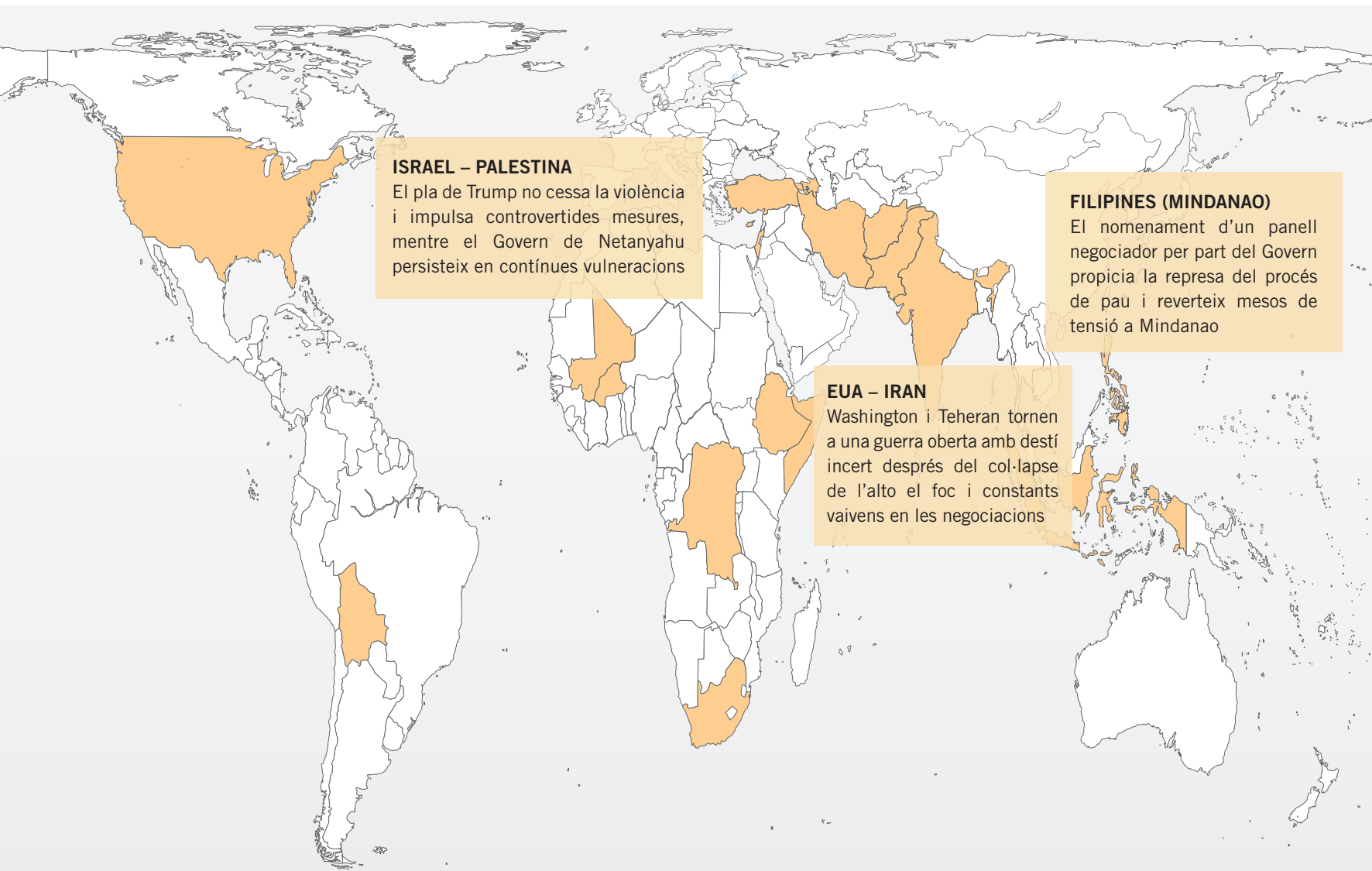

Escenaris de risc i oportunitats de pau

Juliol de 2026

êçp escola de
cultura de pau

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Altres casos analitzats en aquesta edició:

ÀFRICA

Burkina Faso
Etiòpia
Mali
RDC
RDC (est)
Somàlia
Somàlia – Somalilàndia
Sud-àfrica

AMÈRICA

Bolívia

ÀSIA I EL PACÍFIC

Afganistan
Afganistan – Pakistan
Índia – Pakistan
Indonèsia (Papua Occidental)

EUROPA

Armènia – Azerbaidjan
Turquia (PKK)

Amb el suport de:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya

- *Escenaris de risc i oportunitats de pau* és una publicació trimestral que
- analitza contextos de conflicte, processos de pau o qüestions de l'agenda
- internacional en què conflueixen dinàmiques de risc o d'oportunitat per
- a la construcció de pau. Aquest número abasta el període entre abril de
- 2026 i el 20 de juliol de 2026.

Escenaris de risc i oportunitats de pau és una publicació trimestral que analitza contextos de conflicte, processos de pau o qüestions de l'agenda internacional en què conflueixen dinàmiques de risc o d'oportunitat per a la construcció de pau. És una eina analítica que integra la perspectiva de gènere interseccional i que pretén ser un recurs útil per a actors educatius i polítics i la ciutadania en el seu conjunt, contribuint a la comprensió d'aquests contextos i a l'acció primerenca. Aquest número abasta el període entre abril de 2026 i el 20 de juliol de 2026.

Casos destacats:

EUA – IRAN: Washington i Teheran tornen a una guerra oberta amb destí incert després del col·lapse de l'alto el foc i constants vaivens en les negociacions

ISRAEL – PALESTINA: El pla de Trump no cessa la violència i impulsa controvertides mesures, mentre el Govern de Netanyahu persisteix en contínues vulneracions

FILIPINES (MINDANAO): El nomenament d'un panell negociador per part del Govern propicia la represa del procés de pau i reverteix mesos de tensió a Mindanao

Altres casos analitzats en aquesta edició:

ÀFRICA

BURKINA FASO: La Junta Militar intensifica la persecució a l'oposició al país

ETIÒPIA: Creixent fragilitat de l'acord de pau de la regió de Tigré i eleccions sota tensió

MALÍ: L'assetjament a Bamako desestabilitza el control del règim militar

RDC: L'epidèmia d'ebola al país es converteix en una de les més greus a nivell mundial enmig del conflicte i la crisi humanitària a l'est

RDC (EST): La guerra i la crisi multidimensional persisteixen a l'est del país malgrat els esforços diplomàtics internacionals

SOMÀLIA: Estancament en el conflicte armat amb al-Shabaab i greu crisi electoral

SOMÀLIA – SOMALILÀNDIA: S'incrementa la tensió entre Somàlia i Somalilàndia i a la regió, arran del reconeixement de Somalilàndia per part d'Israel

SUD-ÀFRICA: El país afronta els atacs contra persones migrants més greus d'una dècada

AMÈRICA

BOLÍVIA: Bolívia viu una de les onades de mobilitzacions antigovernamentals més importants dels últims anys

ÀSIA

AFGANISTAN: La detenció de desenes de dones desencadena protestes contra el règim talibà a Herat

AFGANISTAN – PAKISTAN: El conflicte entre tots dos països corre el risc d'enquistar-se

ÍNDIA – PAKISTAN: Diplomàtics, polítics i societat civil es dirigeixen als dos Governos per reclamar el restabliment del diàleg i les relacions bilaterals

INDONÈSIA (PAPUA OCCIDENTAL): S'agreuja el conflicte a la regió indonèsia de Papua Occidental

EUROPA

ARMENIA – AZERBAIDJAN: Nous passos en l'acostament formal entre els dos països

TURQUIA (PKK): Incertesa en el procés negociador

Les hostilitats entre els EUA i l'Iran han tornat a tenir com un dels seus escenaris principals l'Estret d'Ormuz. Font: [UN News](#).

EUA – IRAN

Washington i Teheran tornen a una guerra oberta amb destí incert després del col·lapse de l'alto el foc i constants vaivens en les negociacions

A cinc mesos de l'atac dels EUA i Israel contra l'Iran, la confrontació transita a una nova fase. Després del col·lapse de l'alto el foc, Washington i Teheran inicien una nova etapa de guerra oberta de destí incert i amb complexes perspectives de resolució. A partir del juliol, les hostilitats es van intensificar i els intercanvis de foc van tornar a afectar principalment la zona de l'Estret d'Ormuz, l'Iran i diversos països de la regió que alberguen bases dels EUA. La nova escalada es produeix en un escenari d'incertesa i confusió sobre la marxa de les negociacions entre Washington i Teheran, alimentat en part per les contínues i contradictòries declaracions del president dels EUA, Donald Trump –des de l'atac a Teheran el 28 de febrer **Trump ha declarat en més de 40 ocasions que la guerra estava a punt d'acabar**, però en les últimes setmanes havia elevat el to de les seves amenaces i advertències a la república islàmica. La deriva cap a una nova fase d'enfrontament militar va quedar certificada quan, la segona setmana de juliol, Trump va enviar una carta als legisladors del Congrés estatunidenc **notificant formalment el retorn a la guerra amb l'Iran**. Al maig, després de l'acord de treva assolit a principis d'abril, el mandatari dels EUA els havia notificat la fi d'una guerra per a la qual no havia demanat autorització.

A partir del juliol, les hostilitats entre els EUA i l'Iran es van intensificar i els intercanvis de foc van tornar a afectar principalment la zona de l'estret d'Ormuz

La missiva argumenta la necessitat d'"una acció militar coherent" per protegir els interessos del país i obre un període de 60 dies en què el Govern dels EUA pot utilitzar la força sense la llum verda del Capitoli. Segons va admetre Teheran, **només al juliol els atacs estatunidencs havien causat la mort de 50 persones a l'Iran i deixat ferides a més de 500 persones**. En aquest context, Teheran va declarar suspès el Memoràndum d'Entesa (MOU) entre les parts subscrit el 17 de juny. Al tancament d'aquesta edició, l'Iran havia intensificat els seus atacs contra els països aliats de Washington i que alberguen bases estatunidenques, incloent-hi una ofensiva en la qual van morir tres soldats estatunidencs a Jordània. Aquest fet amenaçava d'accelerar l'escalada d'atacs creuats. L'evolució d'esdeveniments va confirmar la fragilitat de l'alto el foc –des del seu anunci, objecte d'acusacions mútues de vulneració– i va posar en evidència les ambigüitats d'origen del MOU.

La disputa per Ormuz

En les primeres setmanes d'aquesta nova fase d'hostilitats el focus s'ha centrat en el control d'Ormuz, un assumpte que

—com destaquen nombroses anàlisis— **no era un problema ni estava en disputa abans de l'atac de febrer**. L'estret, pel qual circula una cinquena part del comerç mundial d'hidrocarburs, ha estat bloquejat de manera intermitent des de l'inici de les hostilitats. Després d'intensificar-se els intercanvis de foc entre els EUA i l'Iran al juliol, Trump va anunciar que Washington es convertiria en el guardià del pas marítim i va manifestar la seva intenció de cobrar un 20% del valor de la càrrega transportada a les embarcacions que utilitzin aquesta via. El mandatari va haver de retractar-se poc després. En els últims mesos, diversos líders internacionals havien emfatitzat la rellevància de garantir la llibertat de navegació, principi clau de la Convenció de Nacions Unides sobre els Drets del Mar, i el mateix secretari d'Estat dels EUA, Marco Rubio, havia declarat que el cobrament de taxes no era compatible amb el dret internacional. L'episodi va alentir una vegada més les crítiques al Govern de Trump per falta de visió i **caos estratègic**. Les oscil·lacions en els posicionaments dels EUA al costat dels efectes del conflicte a l'Estret d'Ormuz van tornar a elevar el preu dels hidrocarburs i amenaçaven d'agreujar la inflació a escala global.

Algunes anàlisis han posat en relleu que les dificultats per abordar la qüestió d'Ormuz deriven, en part, de la imprecisa formulació del Memoràndum d'Entesa, que ha derivat en interpretacions contraposades per les parts i en acusacions creuades de vulnerar els termes de l'acord. Entre altres coses, **el document de 14 punts del MOU** estableix que l'Iran realitzarà “els arranjaments necessaris, emprant els seus millors esforços, per garantir el pas segur dels vaixells comercials” a través d'Ormuz “sense cap cost durant 60 dies”. El text no defineix en què consistiran els acords, ni fa referència a altres mesures per assegurar l'estret i fa la impressió que Teheran és l'actor dominant que té l'última paraula sobre la situació. El memoràndum sí que especifica que l'Iran s'ha d'involucrar en un diàleg amb altres Estats del Golf per definir l'administració d'aquesta ruta. Segons va transcendir, l'Organització Internacional Marítima, IMO per les seves sigles en anglès, havia estat analitzant amb l'Iran i Oman —els dos països que comparteixen el litoral de l'estret— alguns models de gestió com els que funcionen als estrets de Malaca i Bòsfor i Dardanelos.

Al pols derivat de les imprecisions del text se suma que, com emfatitzen analistes —entre ells Rob Malley, ex negociador dels EUA sobre el tema nuclear— **en tots dos bàndols hi ha grups que pressionen per assumir el cost d'escalar la tensió i tornar a l'escenari de guerra, basant-se en càlculs que poden demostrar-se erronis**. Sectors a l'Iran creuen que el retorn a les hostilitats afectarà primer als EUA per l'increment en els preus del petroli i les repercussions als mercats —Trump enfronta eleccions legislatives al novembre. Paral·lelament, als EUA, sectors de l'administració consideren que Teheran cedirà primer a les pressions militars donada la degradació de les seves

infraestructures i la minva en els seus recursos econòmics derivada del conflicte. En aquesta línia, el col·lapse del MOU —ja efectiu, imminent o probable, segons les anàlisis— es considera un reflex de les divisions en els lideratges de tots dos països i de la imposició dels que defensen la línia dura i confrontacional per sobre dels que aposten per abordar el conflicte per vies diplomàtiques.

Acord qüestionat i el factor Líban

El MOU ha generat suspicàcies i valoracions crítiques des del seu anunci a mitjans de juny. S'ha qüestionat la vaguetat del seu llenguatge i també que les parts utilitzessin el pacte no per aprofundir en l'abordatge de la disputa a través de negociacions, sinó com una extensió de la guerra per altres mitjans. En aquesta línia, International Crisis Group ha subratllat que ambdues parts han recorregut a la força militar per imposar la seva pròpia interpretació de l'acord. Una de les debilitats de fons del pacte en què

més s'ha insistit és que no aborda alguns dels temes més acucians que, suposadament, diu tractar. D'aquesta manera, difereix l'assumpte del programa nuclear iranià —i estableix un termini per arribar a un acord, el 17 d'agost, que tot indica, no es complirà— i no aporta claus per resoldre assumptes com la gestió d'Ormuz, les condicions perquè Teheran accedeixi als seus fons bloquejats o la interrelació del conflicte amb què afecta Líban. El que es pretén presentar com a “ambigüitat constructiva” s'ha demostrat

“destructiva”, en un context de desconfiança profunda entre les parts i predisposició a imposar visions per la força. Altres elements del pla han estat considerats com a inviàbles o mancats de credibilitat, com el compromís dels EUA i els seus socis regionals per desenvolupar un pla d'almenys 300 mil milions de dòlars per a la reconstrucció i desenvolupament econòmic de l'Iran.

No obstant això, juntament amb Ormuz, un dels temes més controvertits de l'acord ha estat la connexió amb la situació al Líban. Cal recordar que, en resposta als atacs dels EUA i Israel sobre l'Iran —que van acabar amb la mort del seu líder suprem, l'ayatollah Ali Khamenei— la milícia libanesa Hezbollah (aliada de Teheran) va llançar atacs sobre Israel a principis de març. A partir de llavors, Israel —que no havia cessat els atacs en territori libanès malgrat l'acord d'alto el foc subscrit amb la mediació dels EUA i França el novembre del 2024— va intensificar la seva ofensiva aèria i va ampliar les seves operacions terrestres al Líban. En aquest context, el primer punt del MOU va establir que la confrontació cessaria en tots els fronts, inclòs en territori libanès. Des del punt de vista de l'Iran, aquesta clàusula permetia assegurar un paper clau en la fi de la campanya israeliana sobre Líban i el replegament de les forces de Netanyahu dels territoris que ha ocupat en sòl libanès. El fet que en els últims mesos els EUA hagin mediat en les negociacions bilaterals entre Israel i el Govern libanès i afavorís un acord que, a la pràctica,

permet que es mantingui l'ocupació militar israeliana al sud del Líban ha estat considerada per Teheran com una ruptura del pacte per part de Washington.

La qüestió libanesa ha estat especialment complexa perquè hi ha hagut diversos acords d'alto el foc amb condicions contradictòries entre si. El primer alto el foc, l'esmentat al MOU, va ser desenvolupat en converses a Lucerna (Suïssa) al juny en les quals van participar com a caps de delegació el vicepresident d'EUA, J.D. Vance, i el ministre d'Exteriors iranià, Abbas Araghchi. Segons aquestes converses, l'Iran passaria a tenir un paper més destacat al Líban –i per tant així també el seu aliat libanès, Hezbollah– i Teheran s'incorporaria a un nou mecanisme de prevenció i gestió d'incidents. A finals d'aquell mateix mes, però, es va firmar a Washington un segon i més ampli alto el foc fruit de les negociacions directes entre Israel i el Govern libanès mediades pels EUA –sota la supervisió del secretari d'Estat, Marco Rubio– que revertia la lògica del primer acord, a l'excloure l'Iran i Hezbollah. Addicionalment, aquest pacte permet a Israel mantenir les seves forces al sud de Líban fins al desarmament total de Hezbollah i, segons van advertir persones expertes en legislació internacional, **pot dificultar la persecució de crims de guerra perpetrats per Israel al Líban**. Segons la penúltima clàusula del pacte –també de 14 punts–, les parts es comprometen a “cessar totes les accions hostils o negatives en fòrums polítics o legals internacionals”, disposició que podria dificultar que víctimes de l'ofensiva que Israel va llançar sobre Líban després del 7 d'octubre de 2023 puguin buscar rendició de comptes i justícia en tribunals internacionals o que es permeti actuar al Líban a la Cort Penal Internacional. Segons dades de l'ONU, des del 2 de març i fins al 20 de juny **almenys 4.100 persones havien mort al Líban com a resultat dels atacs israelians**, mentre que altres tres civils i 36 soldats israelians havien mort en les hostilitats entre Israel i Hezbollah en el mateix període. El conflicte armat entre l'Iran i els EUA el 2026 també ha causat la **mort d'almenys 14 soldats estatunidencs** –altres 400 han resultat ferits–, a les quals se sumen els tres soldats morts en l'atac iranià a Jordània al juliol, i de **més de 3.600 persones a l'Iran**, a més de desenes de víctimes mortals en altres països de la regió.

Segons dades de l'ONU, des del 2 de març i fins a finals de juny almenys 4.100 persones havien mort al Líban com a resultat dels atacs israelians

Perspectives de futur

Al MOU l'Iran i els EUA s'havien compromès a continuar negociant i s'havien fixat un termini de 60 dies, extensible si les parts així ho convenien, per assolir un acord definitiu. Tot i que la porta de les negociacions no s'ha tancat totalment ni formalment, el marc que s'havia definit per –en teoria– prevenir una escalada d'hostilitats s'ha demostrat ineffectiu i el nou escenari anticipa enormes dificultats i impactes d'abast regional i global. Els ja esmentats impactes en l'economia global, en especial per les repercussions en el sector d'hidrocarburs, s'estimen en milions. Al juny el Global Peace Index 2026 advertia que **les pèrdues derivades d'una represa del conflicte i un nou bloqueig d'Ormuz podrien ascendir a 3,5 bilions de dòlars en el PIB global**.

La represa de la guerra també ha posat la regió en alerta màxima. A més de les noves ofensives dels EUA contra territori iranià i dels atacs iranians a embarcacions a Ormuz i contra diversos països aliats dels EUA a la zona, entre ells Bahrein i Emirats Àrabs Units, el grup iemenita houthis –un altre dels aliats regionals de l'Iran– ha amenaçat amb reprendre els seus atacs contra vaixells al pas de Bab el-Mandeb i ha advertit fins i tot amb

la possibilitat de tancar aquest estret, que connecta el Golf d'Oman amb el Mar Roig. Anàlisis apunten que una acció conjunta a Ormuz i Bab el-Mandeb podria ser utilitzada com a eina de pressió per l'Iran per les previsible afectacions del tancament en l'economia global.

Paral·lelament, altres anàlisis plantegen que a l'horitzó també es visibilitza la possibilitat que EUA intenti prendre l'estratègica illa iraniana de Jarg. Aquesta opció havia estat descartada en la primera fase perquè suposaria el desplegament de tropes en terreny. En les decisions de Trump continuaran pesant, entre altres coses, els càlculs electorals per la proximitat dels comicis de mig terme. El factor electoral també serà un element decisiu en la posició d'Israel, ja que el Govern de Netanyahu es juga el seu futur en les eleccions convocades per a l'octubre. En el cas de l'Iran, com s'ha esmentat, s'espera que les fractures polítiques internes continuïn sent un factor rellevant. Els funerals de diversos dies de l'aiatollah Khomeini celebrats a principis de juliol van exposar les crítiques dels sectors de línia dura, que van transformar les processons en protestes polítiques contra el president Masoud Pezeshkian i el seu ministre d'Exteriors, Abbas Araghchi, pel seu rol en les negociacions amb els EUA sobre el dossier nuclear i l'alto el foc. Els dies de funeral van escenificar les aspiracions de venjança i represàlies contra Israel i els EUA.

La situació a Gaza continua sent crítica a nou mesos de l'anunci del pla de Trump. Font: [UNRWA](#)

ISRAEL – PALESTINA

El pla de Trump no cessa la violència i impulsa controvertides mesures, mentre el Govern de Netanyahu persisteix en contínues vulneracions

Després de complir-se nou mesos des de l'anunci del pla de Donald Trump per a Gaza –presentat a l'octubre i ratificat pel Consell de Seguretat de l'ONU el novembre del 2025– els atacs d'Israel persisteixen de manera quotidiana a la Franja, l'entrada d'ajuda humanitària continua sent extremadament insuficient i no es registren avenços en matèria de reconstrucció. Des de la posada en marxa del presumpte alto el foc i fins a mitjans de juliol les periòdiques ofensives israelianes havien causat la mort de més de 1.100 palestins i palestines, elevant el balanç de letalitat des d'octubre de 2023 a més de 73.200, segons les dades d'OCHA. Les necessitats de la població palestina de Gaza continuaven sent ingents, en un escenari caracteritzat per altíssims nivells d'inseguretat alimentària, expansió de malalties i plagues, mancances extremes d'infraestructures de sanejament i accés a aigua potable. El Govern de Benjamin Netanyahu va persistir en la imposició d'obstacles per a l'accés d'ajuda humanitària i per al treball d'organitzacions internacionals que venien desenvolupant una tasca fonamental a la Franja.

Les vulneracions israelianes no s'han limitat a l'ús continu de la violència i al bloqueig a l'ajuda humanitària. També s'han materialitzat en una **ampliació del control israelià de la Franja, que ara equival a més del 60% del territori,**

Font: [OCHA OPT](#)

la qual cosa suposa que la població gazatí –més de dos milions de persones–, desplaçades una i altra vegada, estan cap a espais cada cop més limitats. A finals d'abril, mapes elaborats per les mateixes forces israelianes que van transcendir a la premsa van evidenciar un control del 64% de Gaza, estenent així el domini israelià més enllà de l'anomenada “línia groga” que va permetre a Israel mantenir el control del 50% del territori en la primera fase de l'alto el foc. **L'expansió de l'àrea militaritzada per Israel a Gaza ha establert una nova línia al territori palestí, la “línia taronja”, en la qual les autoritats israelianes exigeixen coordinació per a les operacions humanitàries.** A això se suma que, a finals de maig, **Netanyahu va ordenar a les seves forces expandir encara més el control fins a arribar al 70%**, fet que va augmentar els temors que es vagin a produir més expulsions massives de palestins i palestines de Gaza. Malgrat aquestes i altres vulneracions per Israel, l'autodenominada Junta de Pau –l'ens internacional encapçalat pel mateix Trump que en teoria ha de liderar i supervisar la implementació del pla– **va assenyalar Hamas com el principal obstacle per a la implementació del pacte.** A mitjans de maig, la Junta va presentar el seu primer informe bianual al Consell de Seguretat de l'ONU i va subratllar que el problema clau era que Hamas es negava a entregar les seves armes i traspasar el poder a una administració civil a Gaza. Segons ha transcendit, Hamas insisteix en el rebuig a les propostes de desarmament per considerar que Israel està incomplint les seves obligacions d'alto el foc i mantenint restriccions a l'ajuda humanitària. Israel, mentrestant, es nega a replegar-se de Gaza fins que la milícia palestina lliuri les armes. L'informe de la Junta, i en particular el rol de l'alt representant de la Junta per a Gaza, el diplomàtic búlgar Nickolay Mladenov, va ser criticat per culpar només Hamas del bloqueig en el procés sense fer menció directa de les violacions comeses per Israel.

Full de ruta i dissolució de govern de Hamas

L'informe de la Junta va detallar una proposta de **full de ruta de 15 punts**, que va ser presentada per Nickolay Mladenov i els països “garants” de l'acord: EUA, Egipte, Qatar i Turquia. Aquest full de ruta reconeix el comitè de tecnòcrates palestins establert al gener (sota supervisió de la Junta) –el Comitè Nacional per a l'Administració de Gaza (NCAG, per les seves sigles en anglès)– com l'única autoritat de transició. Segons el que es disposa, el desplegament d'aquest comitè requereix que Hamas cessi totes les seves activitats militars i administratives a la Franja i, especialment, que iniciï un procés de lliurament d'armes verificat internacionalment. El desmantellament progressiu dels arsenals de Hamas és considerat, per tant, com l'element central que, aleshores,

Israel ha persistit en l'ús de la violència, ha continuat bloquejant l'accés d'ajuda humanitària i ha ampliat el control de territoris a Gaza

donaria pas a un replegament esglaonat de les forces israelianes i a l'inici de la reconstrucció a les zones que se certifiquin com a desmilitaritzades. Les converses sobre el full de ruta continuaven i, mentrestant, el comitè palestí (NCAG) seguia preparant l'eventual transició des d'Egipte, ja que Israel no havia autoritzat el seu accés a la Franja.

Segons va transcendir, Hamas s'ha mostrat disposat a entregar les seves armes sota determinades condicions. El

tema ha sigut discutit en diverses reunions a El Caire i les converses han abordat qui es faria càrrec dels arsenals, com i on s'emmagatzemarien aquestes armes i si algunes d'elles –com els rifles d'assalt– han de ser considerades o no com a armes ofensives (i, per tant, entregades). No obstant això, diverses informacions apunten que serà difícil avançar en aquest àmbit mentre Israel persisteixi en els seus continus atacs sobre la Franja i sense que hi hagi

un horitzó de solució política a la qüestió palestina. En aquest context, **Hamas va anunciar a principis de juliol la dissolució del seu govern a Gaza amb la intenció de cedir l'administració al comitè tècnic palestí (NCAG).** La mesura va ser interpretada com un senyal de Hamas sobre la seva voluntat de traspasar el poder formal a la Franja i demostrar que intenta desbloquejar la implementació del pacte. A la pràctica, la dissolució del govern de Hamas comportarà l'administració a través d'un equip tècnic fins que el NCAG pugui accedir a Gaza. La Junta va prendre nota de la dissolució, emfatitzant que valorarà l'anunci en funció dels fets pràctics i el compliment del principi que pretén promoure (“una autoritat, una llei i una arma”). Algunes anàlisis van subratllar que Hamas manté el seu esquema de poder a la Franja i que l'anunci respon més a una estratègia per guanyar temps i reduir les pressions dels mediadors. D'aquesta manera, a més, Hamas buscava evitar fer concessions al Govern de Netanyahu abans de les eleccions a Israel el pròxim 27 d'octubre. L'anunci dels comicis a Israel ha alentit els temors que Netanyahu pugui intensificar la seva ofensiva a Gaza abans de les eleccions per càlculs electorals.

Anàlisis indiquen que Hamas no desitja fer concessions al Govern de Netanyahu abans de les eleccions a Israel, convocades per a finals d'octubre

En paral·lel a aquests desenvolupaments, el pla de Trump també ha donat peu a l'impuls d'altres mesures controvertides. Entre elles, la manera com s'està plantejant gestionar la reconstrucció. Informacions de premsa han alertat que **l'ambició pla presentat pel Govern dels EUA ha derivat en un pla pilot de petita escala centrat en una àrea del sud de Gaza.** En aquesta zona, prop de Rafah, es pretén crear un camp temporal per a un nombre

molt limitat dels dos milions de gazatíes desplaçats, tot i que no s'espera que s'instal·li abans de final d'any, ja que no hi ha hagut avenços en la seva construcció. La zona estaria sota administració palestina i comptaria amb la presència d'una acotada força internacional. Algunes anàlisis indiquen que es buscava debilitar progressivament

el control de Hamas sobre la població de Gaza permetent l'entrada de civils en zones no controlades pel grup en les quals comptarien amb unes millors condicions relatives, en comparació amb la devastació que afecta el conjunt del territori. Informacions de premsa indiquen que un nombre limitat d'efectius del Marroc i Kosovo van arribar a Israel per establir així el germen de l'anunciada Força d'Estabilització Internacional que controlaria la seguretat en el marc d'aquest pla pilot. Inicialment, aquesta força estava concebuda com una operació de més abast que, segons s'havia anunciat, comptaria amb milers d'efectius. En una altra iniciativa polèmica, mitjans de comunicació van advertir que **la Junta de Trump estava elaborant documents per garantir-se immunitat per les seves accions a Gaza**. La immunitat s'estendria als membres de la Junta i de la Força d'Estabilització Internacional, entre altres actors.

Polítiques d'annexió a Cisjordània i assenyalament per crims

Addicionalment, la situació a Cisjordània i Jerusalem ha continuat deteriorant-se en els últims mesos, com a conseqüència d'un conjunt de polítiques israelianes que confirmen les ambicions d'annexió de facto del Govern de Netanyahu. La població palestina ha estat objecte de creixents atacs per part dels colons israelians, que han

continuat expandint-se en territori palestí. Organitzacions de drets humans també han alertat sobre la conducta de les forces israelianes i sobre una "Gazificació" de Cisjordània, assenyalant a més que estan prenent el control de territoris de l'Àrea A –teòricament sota control de l'Autoritat Palestina, segons els acords d'Oslo– per construir una base militar. A això se suma la imposició de mesures administratives que reforcen el control per part d'Israel, que amenacen d'exacerbar-se a mesura que s'aproximin les eleccions d'octubre. Així mateix, cal destacar que en l'últim trimestre les polítiques israelianes van ser objecte d'assenyalament a nivell internacional. L'últim **informe del secretari general de l'ONU sobre la violència sexual en els conflictes armats va assenyalar Israel** com un dels actors implicats en aquest crim. L'informe va denunciar la utilització de **violacions, violència als genitals i nus forçats per part de soldats i policies israelians** contra població palestina. La Comissió Internacional d'Investigació Independent de Nacions Unides també va tornar a **assenyalar Israel per genocidi, crims de guerra i contra la humanitat en publicar un informe específic sobre l'impacte de la violència en nenes i nens palestins**. El document difós a finals de juny va subratllar que s'ha documentat l'assassinat deliberat de menors a mans de les forces israelianes, amb més de 20.000 morts des d'octubre de 2023. A això se sumen les desenes de milers de nenes i nens ferits i amb seqüeles físiques i psicològiques derivades del genocidi.

El nomenament d'un panell negociador per part del Govern propicia la represa del procés de pau i reverteix mesos de tensió a Mindanao

El 15 de juliol, el president Ferdinand Marcos **va nomenar** com a cap del Panell d'Implementació de la Pau del Govern per al procés de pau amb l'MILF a Mel Senen Sarmiento, que simultaniejarà el càrrec amb el d'Assessor Presidencial per a la Pau, la Reconciliació i la Unitat. El càrrec de cap negociador del panell governamental romania vacant des del mes de febrer, després de la renúncia del general retirat Cesar Yano. En nombroses ocasions des d'aleshores, tant l'MILF com organitzacions de la societat civil havien advertit que la falta d'un panell negociador funcional per part de l'Executiu suposava la **suspensió de facto del procés de negociació** i de la implementació de l'acord de pau del 2014. El MILF va declarar que la inexistència del cap del panell negociador del Govern no suposava una simple vacant administrativa, sinó una ruptura estructural del procés de pau. De fet, a mitjans de març de 2026 l'MILF va suspendre temporalment la seva participació en les negociacions fins que Manila no nomenés un successor de Yano.

En els mesos anteriors a la dimissió de Yano, les relacions entre les parts s'havien deteriorat notablement, fins al punt que l'organisme que supervisa la implementació de l'acord –el Third Party Monitoring Team (TPMT)– va advertir a mitjans del 2025 que la confiança entre les parts estava en el seu nivell més baix des de la signatura de l'acord i que el procés de negociació es trobava en una conjuntura perillosa. A tall d'exemple, el març del 2025 Ferdinand Marcos va proclamar unilateralment un alt dirigent de l'MILF, Abdulrauf Macacua (cap militar de l'MILF i governador de Maguindanao del Nord) com a cap de govern de la Regió Autònoma de Bangsamoro al Mindanao Musulmà en substitució d'Ebrahim Murad, líder històric de l'MILF. Més tard, el juliol d'aquell any, l'MILF va ordenar la paralització del procés de desmobilització al voltant de 14.000 combatents fins que el Govern no complís amb diverses de les disposicions de l'acord de pau, com la provisió d'assistència socioeconòmica als

26.000 combatents que sí que havien iniciat el procés de desarmament. Posteriorment, l'agost del 2025, l'MILF va prohibir als seus membres participar en qualsevol activitat relacionada amb la desmobilització organitzada pel Govern sense autorització prèvia de Murad Ebrahim.

L'MILF i organitzacions de la societat civil havien advertit que la falta d'un panell negociador funcional per part de l'Executiu suposava la suspensió de facto del procés de negociació

En la seva presa de possessió del càrrec, Sarmiento –que a l'abril va ser nomenat nou **Assessor Presidencial per a la Pau, la Reconciliació i la Unitat**, encarregat de la política de pau del Govern i de les diferents negociacions que manté actives l'Estat filipí, no només amb l'MILF, sinó també amb altres grups insurgents–va reafirmar el compromís del Govern de Marcos amb la plena implementació de l'Acord de Pau i va avançar la seva intenció de redoblar els seus esforços per a tal fi, instant l'MILF i la comunitat internacional a treballar de manera estreta i constructiva. Per la seva banda, Mohagher

Iqbal, cap del Panell d'Implementació de la Pau de l'MILF des del 2016 i prèviament cap negociador del grup des del 2003 al 2014, va celebrar el nomenament de Sarmiento, va assenyalar que el fet que formi part del Govern (amb rang de ministre) fa que pugui assumir compromisos i va declarar que l'únic que han de fer ambdues parts és mantenir el rumb de la implementació de l'acord.

Diverses **organitzacions de la societat civil** van qüestionar el fet que Sarmiento **ocupi de manera simultània dos càrrecs tan importants**, però alhora van assenyalar que la reactivació del panell negociador governamental podria comportar la represa del procés de pau i així poder fer front a alguns reptes importants, com el desarmament, desmobilització i reintegració de 14.000 dels 40.000 combatents de l'MILF –procés paralitzat des de mitjans del 2025–, la desarticulació de grups armats que operen a la regió des de fa dècades o la celebració el setembre de les primeres eleccions de la història a la regió de Bangsamoro, que posaran fi a la fase de govern interina liderada per l'MILF (2019-2026).

ÀFRICA

BURKINA FASO: La Junta Militar intensifica la persecució a l'oposició al país

ETIÒPIA: Creixent fragilitat de l'acord de pau de la regió de Tigré i eleccions sota tensió

MALI: L'assetjament a Bamako desestabilitza el control del règim militar

RDC: L'epidèmia d'ebola al país es converteix en una de les més greus a nivell mundial enmig del conflicte i la crisi humanitària a l'est

RDC (EST): La guerra i la crisi multidimensional persisteixen a l'est del país malgrat els esforços diplomàtics internacionals

SOMÀLIA: Estancament en el conflicte armat amb al-Shabaab i greu crisi electoral

SOMÀLIA – SOMALILÀNDIA: S'incrementa la tensió entre Somàlia i Somalilàndia i a la regió, arran del reconeixement de Somalilàndia per part d'Israel

SUD-ÀFRICA: El país afronta els atacs contra persones migrants més greus d'una dècada

BURKINA FASO

La Junta Militar intensifica la persecució a l'oposició al país

El trimestre va estar marcat per l'aprofundiment simultani de la violència armada i de la repressió contra la societat civil. El 2 d'abril, Human Rights Watch (HRW) va publicar un **informe exhaustiu** en el qual documenta la mort de més de 1.800 civils entre gener de 2023 i agost de 2025 a mans de l'Exèrcit, les milícies civils aliades (VDP) i el grup gihadista JNIM (afiliat a Al Qaeda). HRW qualifica de “neteja ètnica” l'atac sistemàtic de les forces estatals contra la població fulani. La resposta de la Junta Militar encapçalada pel capità Traoré va ser rebutjar l'informe, amenaçar les organitzacions de la societat civil i **dissoldre 118 organitzacions de la societat civil** el 15 d'abril, moltes dedicades als drets humans. Per a això, la Junta Militar va invocar la restrictiva llei d'associació de juliol de 2025. La repressió contra l'oposició es va ampliar al maig, produint-se la detenció de l'influent imant Mohamad Ishaq Kindo després de criticar el projecte de llei de llibertats religioses, la suspensió del major sindicat estudiantil del país (UGEB) així com de més de 450 organitzacions addicionals (més de 900 suspeses o dissoltes des de mitjans d'abril). Posteriorment, el mes de juny, la Junta va dirigir el cercol cap a les associacions religioses, aprovant l'Assemblea Nacional una controvertida llei que sotmet les confessions a major control estatal. De forma paral·lela, la Junta va prohibir de forma indefinida al mitjà francès TV5 Monde, i el 26 de juny va anunciar la **ruptura de relacions diplomàtiques amb França**, a la qual va acusar d'“ambicions neocolonials” i de donar suport a “xarxes subversives i terroristes”. París va lamentar la decisió qualificant-la d'“hostil i infundada” i anunciant que estudiarà mesures recíproques.

ETIÒPIA

Creixent fragilitat de l'acord de pau de la regió de Tigré i eleccions sota tensió

Durant l'últim trimestre, l'evolució política i de seguretat a Etiòpia va estar marcada per les **tensions entre Addis**

Abeba i el moviment politicomilitar TPLF, que van portar el procés de pau de Tigré al seu moment més delicat des de la signatura de l'Acord de Pretòria el 2022. Paral·lelament, les insurgències de Fano a Amhara i de l'Exèrcit d'Alliberament Oromo (OLA) a Oròmia van mantenir elevats nivells de violència i inseguretat. Finalment, la disrupció del procés electoral en algunes zones va evidenciar el clima d'inestabilitat que pateix el país.

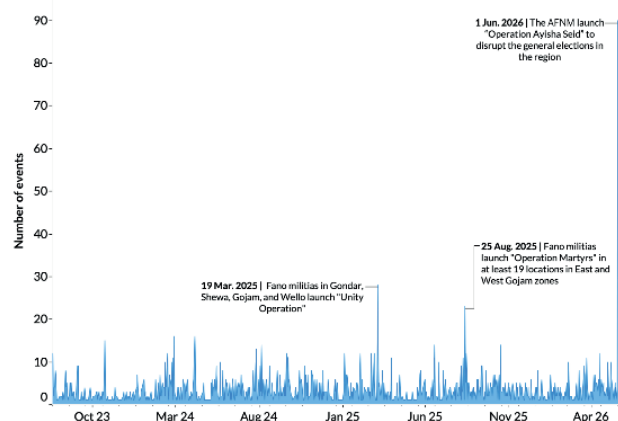
La principal font de preocupació va ser l'evolució de la situació a Tigré. Durant els primers mesos del 2026 es va accelerar el **deteriorament de les relacions entre Addis Abeba i el TPLF**, en un context marcat per l'incompliment parcial de diversos punts essencials de l'acord de Pretòria. Segueixen sense resoldre's qüestions clau com els litigis territorials, la reintegració de combatents, la justícia transicional o el retorn de desplaçats, cosa que ha alimentat un escenari descrit per alguns analistes com d'inestabilitat gestionada: **la guerra a gran escala ha acabat, però les causes estructurals del conflicte romanen intactes**.

La crisi es va agreujar a l'abril quan el Govern federal va prorrogar unilateralment per un any el mandat de Tadesse Werede al capdavant de l'Administració Regional Interina de Tigré (ARI). El TPLF va denunciar la decisió com una violació de l'acord de Pretòria per l'intervencionisme del Govern Federal en l'àmbit de presa de decisions de l'ARI, i va anunciar la seva intenció de restablir les institucions regionals prèvies a la guerra 2020-2022, en les quals el TPLF tenia autonomia plena. Al maig, el partit va fer un pas més en destituir l'administració recolzada per Addis Abeba i assumir directament el control polític de la regió, sota el lideratge de Debretsion Gebremichael. Aquest moviment va ser interpretat com un desafiament frontal a l'autoritat federal i com una ruptura de facto del delicat equilibri assolit després de la guerra, **segons va destacar l'ICG**.

La tensió va continuar augmentant al juny. El TPLF va advertir del risc d'un nou conflicte, va aprovar mesures de mobilització militar obligatòria i va acusar el Govern federal de concentrar forces al voltant de la regió. Per la seva banda, Addis Abeba va denunciar que sectors del TPLF preparaven una nova ofensiva amb suport eritreu. La imposició de **restriccions de visat per part dels EUA** contra actors rellevants de Tigré –i els seus entorns familiars–

Daily armed clashes in Amhara

1 August 2023 - 4 June 2026

Font: ACLED, 10 de juny de 2026.

considerats responsables de l'escalada va reflectir la creixent preocupació internacional per una possible reactivació del conflicte al nord del país.

Les eleccions generals de l'1 de juny van estar condicionades per aquest context d'inseguretat. El Partit de la Prosperitat del primer ministre Abiy Ahmed va obtenir una àmplia victòria, amb 438 dels 501 escons parlamentaris en disputa. No obstant això, la legitimitat del procés va quedar parcialment embolicada per la impossibilitat de votar a la regió de Tigré i en diverses circumscripcions d'Amhara a causa de la falta de control efectiu de l'Estat i a la persistència de la violència. Més de 140 centres electorals van haver de tancar temporalment per incidents de seguretat.

D'altra banda, la situació a Amhara va continuar sent greu. Les milícies Fano van intensificar les seves operacions contra les forces federals i van tractar de sabotejar el procés electoral mitjançant restriccions de moviment i atacs coordinats per l'Amhara Fano National Movement (AFNM). Segons ACLED, el dia de les eleccions es van registrar al voltant de 90 enfrontaments armats entre combatents Fano i les forces de seguretat, una de les jornades més violentes des de l'inici de la insurgència el 2023. La creixent coordinació entre les diferents faccions Fano suggereix una consolidació operativa del moviment, malgrat els esforços governamentals per debilitar-lo, segons ACLED. En comparació, ACLED va registrar 108 enfrontaments en els quals van participar milícies Fano durant tot el mes de maig.

Finalment, a Oròmia, la insurgència de l'Exèrcit d'Alliberament Oromo (OLA) va mantenir una elevada capacitat de desestabilització. Durant el període electoral va imposar restriccions de moviment en àmplies zones i va protagonitzar atacs contra forces governamentals i població civil. Especial preocupació van generar els atacs contra comunitats cristianes ortodoxes a la zona d'Arsi, on es van registrar víctimes mortals, desplaçaments i

destrucció d'esglésies i habitatges. Els combats entre l'OLA i l'Exèrcit van continuar concentrant-se a les zones occidental i central de la regió.

MALI

L'assetjament a Bamako desestabilitza el control del règim militar

El 25 i 26 d'abril, Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin (JNIM), afiliat a Al Qaeda, i el Front d'Alliberament de l'Azawad (FLA) van llançar la major ofensiva coordinada des del 2012 amb atacs simultanis a Bamako i els seus voltants (base de Kati, aeroport), Mopti, Sévaré i les ciutats septentrionals de Gao i Kidal. Com a resultat, el ministre de Defensa, el general Sadio Camara, va ser assassinat en l'atac amb cotxe bomba contra la seva residència a Kati; el FLA va anunciar la presa i control de Kidal –la presa de la qual el 2023 havia representat un símbol de l'autoritat de la Junta Militar–, mentre JNIM va proclamar l'"assetjament total" de Bamako. Els atacs van posar de manifest la fragilitat del règim i van obligar el general Goïta a assumir personalment la cartera de Defensa, fer una renovació de la cúpula militar (cap d'Estat Major i de la Guàrdia Nacional) i al llançament d'una purga després de detectar el tribunal militar indicis de col·lusió de militars en els atacs. Posteriorment, entre maig i juny, JNIM va buscar aïllar i asfixiar la capital instal·lant controls a les carreteres per evitar el proveïment de la capital. En resposta, la Junta Militar va introduir noves mesures de control territorial: 35 zones militars vedades a civils i prohibició de venda de motocicletes grans fora de les ciutats. Així mateix, la Junta va publicar recompenses per la detenció dels líders del JNIM (Iyad Ag Ghali, Amadou Koufa) i del FLA, sent aquestes replicades per JNIM amb les seves pròpies recompenses contra Goïta i alts càrrecs.

RDC

L'epidèmia d'ebola al país es converteix en una de les més greus a nivell mundial enmig del conflicte i la crisi humanitària a l'est

L'actual epidèmia d'ebola a la República Democràtica del Congo (RDC), declarada oficialment el 15 de maig, s'ha convertit en el tercer major brot registrat d'aquesta malaltia a nivell global i en el de creixement més ràpid documentat fins ara. El virus responsable és el cep Bundibugyo, per a la qual no hi ha vacuna autoritzada ni tractament específic. Tot i que el brot va ser detectat al maig, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) estima que portava circulant silenciosament durant setmanes, probablement des del març, a la província d'Ituri, epicentre de la crisi. A 15 de juliol de 2026, les autoritats congoleeses havien confirmat 2.073 casos i 796 morts, amb una letalitat propera al 38%. Un total de 737 pacients havien estat hospitalitzats de forma aïllada.

No obstant això, tant l'OMS com l'Institut Nacional de Salut Pública de l'RDC consideren que la magnitud real podria ser entre dues i quatre vegades superior a causa de les limitacions de vigilància epidemiològica i diagnòstic. El brot ha afectat ja cinc províncies orientals i nord-orientals (Ituri, Kivu Nord, Kivu Sud, Tshopo i Haut-Uélé) i s'han registrat casos vinculats a Uganda. A Uganda s'han comptabilitzat 20 casos i dos morts. El 16 de juliol, Uganda va donar d'alta a l'últim pacient d'ebola que havia estat rebent tractament al Centre Nacional d'Aïllament de Mulago. El **Ministeri de Salut d'Uganda** va anunciar l'inici del compte regressiu de 42 dies per declarar la fi del brot. Es tracta del tercer pitjor brot d'aquesta malaltia registrat fins a la data a nivell mundial, només per darrere del que va colpejar l'Àfrica Occidental entre el 2014 i el 2016, que va deixar uns 11.000 morts i 28.000 contagis i d'un altre que va afectar l'est entre el 2018 i el 2020 i que va causar 2.299 morts i 3.481 casos.

La resposta sanitària està condicionada per un context extremadament complex. L'epidèmia es desenvolupa en una regió marcada per la presència de grups armats, desplaçaments massius de població, inseguretat alimentària i sistemes sanitaris molt debilitats. **L'ONU estima que gairebé 27 milions de persones** pateixen inseguretat alimentària al país. La violència dificulta el rastreig de contactes, limita l'accés dels equips mèdics i afavoreix la propagació de la malaltia. A això se suma la falta de confiança de part de la població cap a les autoritats sanitàries, la difusió de rumors i la resistència a modificar pràctiques funeràries tradicionals, un factor especialment rellevant en la transmissió del virus. S'han produït atacs contra centres de tractament, equips de resposta i voluntaris de la Creu Roja encarregats de realitzar enterraments segurs.

Un altre element que ha agreujat la situació és la **vaga de treballadors sanitaris a Ituri** per impagament de salaris i compensacions. Metges, epidemiòlegs, conductors i personal funerari han denunciat retards de diversos mesos en els pagaments malgrat treballar en primera línia davant l'epidèmia. A més, un nombre significatiu de professionals sanitaris s'ha infectat durant la resposta.

Tot i que la comunitat internacional ha començat a mobilitzar **recursos**, el secretari general adjunt per a Assumptes Humanitaris i coordinador d'Ajuda d'Emergència de l'ONU, Tom Fletcher, ha assenyalat que s'han d'accelerar tots els esforços per frenar l'epidèmia. L'ONU ha alliberat fons d'emergència, desplegat **un coordinador especial per a l'ebola** i activat mecanismes reforçats de resposta humanitària. Paral·lelament, l'OMS ha autoritzat els primers assajos clínics per avaluar possibles tractaments contra el cep Bundibugyo. No obstant això, els organismes internacionals adverteixen que, sense un increment ràpid del suport financer, sanitari i logístic, l'epidèmia podria continuar expandint-se per la regió dels Grans Llacs. Nombroses veus i estudis han assenyalat com una de les causes directes de l'expansió de l'epidèmia d'ebola les **profundes retallades i el quasi desmantellament d'USAID**, entre altres agències i programes, que va dur

a terme l'Administració estatunidenca sota la direcció del Departament d'Eficiència Governamental (DOGE) liderat per **Elon Musk**. Aquestes retallades han afectat la salut, la nutrició i l'educació a nivell mundial. Un estudi de The Lancet sobre els impactes d'USAID en els últims 20 anys publicat a mitjans del 2025 va estimar que hi hauria 14 milions de morts, incloent-hi 4,5 milions de morts infantils, si s'abolís per complet l'agència de desenvolupament USAID.

RDC (EST)

La guerra i la crisi multidimensional persisteixen a l'est del país malgrat els esforços diplomàtics internacionals

Reunió del Consell de Seguretat de l'ONU sobre l'RDC. Font: **UN Photo/Manuel Elias**.

Entre abril i mitjans de juliol de 2026, la situació de seguretat a l'est de la República Democràtica del Congo (RDC) va continuar deteriorant-se malgrat els esforços diplomàtics impulsats pels EUA, Qatar, la UA i altres actors regionals. Els processos de pau facilitats per Washington i Doha van aconseguir mantenir canals de diàleg entre Kinshasa, Ruanda i el grup armat M23, però van tenir un impacte limitat sobre el terreny, on es van intensificar els combats, va augmentar l'ús de drons i van continuar les greus violacions de drets humans.

Segons **l'informe del Grup d'Experts de l'ONU** publicat al juny, l'M23, recolzat per Ruanda, va consolidar durant els últims mesos el seu control sobre àmplies zones de Kivu Nord i Kivu Sud, reforçant estructures administratives paral·leles i mantenint el seu objectiu polític de transformació del sistema de Govern congolès. Tot i que alguns replegaments van ser presentats com a gestos de desescalada, l'ONU va concloure que en molts casos es va tractar de reposicionaments tàctics més que de retirades reals. Alhora, Kinshasa va seguir recolzant-se en les milícies progovernamentals Wazalendo per contenir l'avanç rebel, mentre continuaven les acusacions creuades entre l'RDC i Ruanda sobre el suport a grups armats rivals.

A l'abril, **les converses represes a Suïssa** sota patrocini estatunidenc i qatarià van donar lloc a compromisos sobre accés humanitari, alliberament de presoners i mecanismes de verificació de l'alto el foc. No obstant això, les mesures acordades a penes es van implementar i els enfrontaments van continuar en Kivu Nord i Kivu Sud. Des de la signatura de l'acord de Washington el 27

de juny de 2025 s'han celebrat sis reunions del Comitè de Supervisió Conjunta (Joint Oversight Committee, JOC) format per representants de l'RDC, Ruanda, EUA, Qatar, Togo (com a mediador designat per la UA) i per la Comissió de la UA, l'última el 24 de juny a Londres, en la qual es van reafirmar els esforços de les parts implicades en la consecució de la pau i es van evidenciar els lents avenços per a la seva implementació real. En aquest sentit, la situació es va agreujar especialment al voltant de Minembwe i altres zones estratègiques de les terres altes de Kivu Sud, on tant les forces governamentals com les milícies aliades van intentar recuperar posicions controlades per grups afins a l'M23.

Durant maig i juny es va observar a més una creixent sofisticació militar. Segons l'informe del Grup d'Experts, tant les FARDC com l'M23 van incrementar l'ús de drons armats i atacs de precisió. L'aeroport de Kisangani va ser objecte de repetits atacs i l'expansió de la guerra a distància va augmentar significativament els riscos per a la població civil. Nacions Unides va alertar que l'ús d'artilleria pesada, sistemes aeris no tripulats i armes explosives en zones poblades estava provocant noves víctimes civils i desplaçaments massius.

Paral·lelament, l'amenaça d'altres grups armats va continuar sent molt important. Les Forces Democràtiques Aliades (ADF), vinculades a Estat Islàmic (ISIS), van mantenir una intensa campanya de violència a la província d'Ituri i Beni (zona nord de la província de Kivu Nord). Només entre abril i juny van causar centenars de víctimes civils, consolidant-se com la segona branca més activa i letal d'ISIS al món, segons va destacar el mateix Grup d'Experts. La MONUSCO va documentar centenars de morts civils i més d'un miler de violacions de drets humans des del març, incloses execucions, desplaçaments forçats i violència sexual relacionada amb el conflicte. El context humanitari va continuar agreujant-se. Més de vuit milions de persones desplaçades internes, prop de 27 milions de persones en situació d'inseguretat alimentària i la irrupció de la greu epidèmia d'ebola a les províncies de l'est van configurar una crisi multidimensional. La inseguretat i el control fragmentat del territori van dificultar l'assistència humanitària i la resposta sanitària.

En el pla polític, la creixent violència va coincidir amb un debat cada vegada més intens sobre el futur institucional del país. Des de l'abril, la coalició presidencial va promoure reformes constitucionals interpretades àmpliament com un intent d'obrir la porta a un tercer mandat del president Félix Tshisekedi, segons va destacar l'ICG. Al maig, el mateix mandatari va afirmar que es presentaria novament "si el poble ho desitja", mentre que al juny el Parlament va aprovar una llei per convocar un referèndum constitucional. L'oposició va denunciar un "cop constitucional", va organitzar mobilitzacions i va advertir que una modificació dels límits presidencials podria augmentar la inestabilitat política en un moment en què el país afronta una de les pitjors crisis de seguretat de les últimes dècades.

SOMÀLIA

Estancament en el conflicte armat amb al-Shabaab i greu crisi electoral

Durant l'últim trimestre Somàlia va viure un període marcat per dues dinàmiques interrelacionades: la persistència del conflicte armat amb al-Shabaab i l'agreujament de les disputes polítiques al voltant del model electoral. A aquestes qüestions s'hi va sumar una creixent tensió diplomàtica amb Somalilàndia, després del reconeixement de la seva independència per part d'Israel el desembre del 2025. Tot i que el Govern federal va mantenir certa iniciativa en matèria de seguretat militar i va aconseguir evitar avenços estratègics de la insurgència sobre Mogadiscio, el context general va seguir caracteritzat per una elevada fragilitat institucional i una creixent fragmentació política.

En el pla de la seguretat, al-Shabaab va continuar sent la principal amenaça per a l'Estat somalí. Segons un informe de l'International Crisis Group (ICG), el conflicte ha retornat a una situació d'estancament similar a l'existent abans de l'ofensiva governamental de 2022-2023. Després de recuperar durant el 2025 bona part dels territoris perduts a les regions centrals de Hiiraan i Middle Shabelle, l'organització gihadista va consolidar les seves posicions i va adaptar la seva estratègia combinant pressió militar amb una gestió més pragmàtica de les poblacions sota el seu control. El grup va reduir algunes pràctiques especialment impopulars, va reforçar les seves relacions amb líders comunitaris i va adoptar un enfocament menys coercitiu en determinades zones per reduir la resistència local, segons l'ICG.

Durant el trimestre, les forces governamentals van mantenir una campanya sostinguda d'operacions terrestres i atacs aeris, especialment a Lower Shabelle, Middle Shabelle i Hiiraan. A l'abril, maig i juny es van registrar nombroses operacions contra posicions d'al-Shabaab i diverses accions de forces especials recolzades per socis internacionals, segons va destacar l'ICG. No obstant això, la insurgència va conservar capacitat per executar atemptats amb artefactes explosius improvisats, infiltrar-se en àrees urbanes i amenaçar els preparatius electorals,

Un equip d'OCHA es reuneix amb comunitats afectades per la sequera a Mudug, Somàlia. Font: OCHA/Erich Ogozo.

particularment a Hirshabelle. Anàlisis coincideixen que cap de les parts sembla capaç d'obtenir una victòria decisiva, mentre la futura reducció de la presència de la missió africana de suport AUSSOM genera incertesa sobre la capacitat de l'Estat per sostenir la pressió militar.

Paral·lelament, el país va entrar en una nova crisi política vinculada al procés electoral. El mandat original de quatre anys del president Hassan Sheikh Mohamud va expirar formalment el 15 de maig, però el Govern Federal va sostenir que les reformes constitucionals aprovades amb anterioritat havien ampliat el mandat presidencial fins al 2027. L'oposició, agrupada al voltant del Somàlia Future Council i integrada també per Puntlàndia i Jubalàndia, va rebutjar aquesta interpretació i va denunciar un intent de concentració de poder per part de Mogadiscio, **segons va destacar Security Council Report al juny**. Turquia, a través dels seus serveis d'intel·ligència (MIT) i el Ministeri d'Exteriors, va intentar facilitar espais de diàleg i mediació entre les parts, celebrant converses per separat com a primer pas de cara a dur a terme converses directes amb la facilitació de representants occidentals. Cal destacar que l'oposició va assenyalar que **Turquia no podia dur a terme la mediació en solitari**, per considerar que la seva capacitat d'influència era limitada, que no era neutral en el contenciós i que era necessària la implicació de la comunitat internacional.

Les **tensions van assolir el seu punt més alt al maig i juny**. A Baidoa, capital de l'Estat de Sud-oest, van esclatar enfrontaments armats entre forces federals i milícies lleials a l'antic president regional Abdiiaziz Laftagareen després de la imposició per part del Govern federal d'una nova administració alineada amb Mogadiscio. Poc després, a la mateixa capital somalí, milícies vinculades a destacats dirigents opositors, entre ells l'expresident Sharif Sheikh Ahmed i l'ex primer ministre Hassan Ali Khaire, es van enfrontar a les forces governamentals. Els combats van deixar víctimes mortals i van obligar mediadors internacionals, **especialment Turquia**, a impulsar nous esforços de diàleg.

El nucli de la disputa continua sent el model electoral. El Govern impulsa la transició cap a un sistema de sufragi directe, mentre que gran part de l'oposició i diversos estats federats defensen mantenir o reformar gradualment el sistema indirecte basat en representació de tipus clànic. A finals de juny van sorgir alguns indicis d'acostament quan l'oposició va presentar una proposta alternativa que també contemplava eleccions directes per al Parlament, tot i que persistien desacords fonamentals sobre el calendari, les institucions supervisores i la distribució del poder entre el Govern Federal i els estats federats.

SOMÀLIA – SOMALILÀNDIA

S'incrementa la tensió entre Somàlia i Somalilàndia i a la regió, arran del reconeixement de Somalilàndia per part d'Israel

Durant el trimestre es va produir un nou deteriorament de les relacions entre Somàlia i Somalilàndia amb dimensions regionals. El reconeixement oficial de Somalilàndia per part d'Israel el desembre del 2025 va inaugurar una nova fase diplomàtica de tensió, decisió que va rebre una condemna unànime per part de la comunitat internacional, liderada pel Consell de Seguretat de l'ONU, la UA, l'OIC i la UE, entre altres organismes. Els EUA veuen amb preocupació el reconeixement de Somalilàndia per part d'Israel per les potencials conseqüències a nivell regional, i es van negar oficialment a seguir l'exemple del Govern de Benjamin Netanyahu i reconèixer la regió separatista. Per preservar la lluita antiterrorista i les aliances estratègiques a Mogadiscio, el Departament d'Estat dels EUA van reafirmar formalment la sobirania de Somàlia, cosa que ha frenat activament les esperances i les probabilitats de Somalilàndia que Washington reconegui i celebri aquesta aliança. Cal afegir que al febrer **Somalilàndia va anunciar la seva voluntat de garantir als EUA l'accés als seus recursos minerals** i a poder disposar de bases militars al seu territori. El ministre de la Presidència de Somalilàndia va afirmar que aquests drets exclusius oferts als EUA formen part de la iniciativa de Somalilàndia per obtenir reconeixement mundial.

Durant el maig i el juny del 2026 Israel i Somalilàndia van avançar cap a una relació estratègica més profunda: es va anunciar **l'obertura d'ambaixades a Jerusalem i Hargeisa**, el president de Somalilàndia va realitzar una **visita "d'Estat" a Israel** i es van signar acords de cooperació econòmica, política i de seguretat. **La decisió de Somalilàndia d'obrir una representació diplomàtica a Jerusalem va ser condemnada per Palestina, l'OIC i la Lliga Àrab**.

Mogadiscio percep aquests desenvolupaments com una amenaça directa a la seva integritat territorial. Les autoritats somalianes han advertit que la cooperació militar entre Israel i Somalilàndia, inclosa la possibilitat de futures instal·lacions estratègiques a Berbera, podria internacionalitzar encara més la disputa sobre l'estatus del territori i convertir la Banya d'Àfrica en un nou escenari de competència geopolítica vinculada a la seguretat del Mar Roig i al conflicte dels EUA i Israel amb els houthis del Iemen, on el potencial ús del territori de Somalilàndia per atacar els houthis **podria suposar una nova escalada del conflicte**.

SUD-ÀFRICA

El país afronta els atacs contra persones migrants més greus d'una dècada

Les mobilitzacions i agressions contra la població migrant africana a Sud-àfrica van escalar de forma sostinguda durant el trimestre fins a convertir-se en la major onada xenòfoba al país en més d'una dècada. Les mobilitzacions van començar a multiplicar-se a mitjans d'abril a les principals ciutats, fins al punt que l'ONU va expressar el 27 d'abril la seva “profunda preocupació” pels atacs i l'assetjament a persones migrants i estrangeres. El 6 de maig, milers de persones van participar en una manifestació antimigrant a Durban i les rèpliques es van estendre per Gauteng, KwaZulu-Natal, Estat Lliure i Cap Occidental. La dimensió regional va aflorar immediatament: Ghana va demanar aquell mateix dia que els “atacs xenòfobs” es debatessin a la cimera de la Unió Africana de finals de juny i va repatriar 300 dels seus nacionals, mentre els grups organitzadors de les protestes anunciaven mobilitzacions massives per al 30 de juny.

Al juny la violència es va intensificar amb **episodis letals**. El Govern de Moçambic va denunciar la mort de cinc dels seus ciutadans en atacs xenòfobs a Mossel Bay (la policia sud-africana en va reconèixer dos), i la premsa va informar també de la **mort d'almenys un ciutadà ugandès**, a més de vídeos virals en els quals s'impedia a migrants accedir a serveis de salut o educació. Al capdavant de l'escalada es va situar el moviment “**March & March**”, liderat per l'exlocutora Jacinta Ngobese-Zuma i secundat

pel grup Operation Dudula, que va fixar el 30 de juny com a ultimàtum perquè els estrangers indocumentats abandonessin el país. La resposta cívica va arribar el 9 de juny amb el llançament de la campanya en defensa de la població migrant dels discursos d'odi “**Siyafana Sonke**” (“Totes som iguals” en llengua zulú) que va exigir una intervenció governamental urgent. En el pla polític, el secretari general de l'ANC, Fikile Mbalula, va condemnar el 25 de juny el “segrest” dels símbols ètnics zulús per part del moviment antimigrant i va acusar “noves formacions polítiques” –assenyalant el partit MK de l'expresident Zuma– de manipular la immigració irregular per “fabricar caos”, traçant paral·lelismes amb els disturbis mortals del 2021.

El clima d'amenaça va provocar un **èxode forçat**: desenes de milers de persones van abandonar el país –la policia va tancar en 25.000 les persones que ho van fer en les setmanes prèvies–, inclosos més de 9.000 malais i uns 3.000 zimbabuenses pel pas de Beitbridge. La vigília de l'ultimàtum donat pel moviment xenòfob, el president Ramaphosa va advertir que “el dret a la protesta no permet amenaçar o intimidar-los”. El 30 de juny, **desenes de milers de manifestants** van marxar a Johannesburg, Pretòria, Durban, Pietermaritzburg i Soweto exigint deportacions. El fort desplegament policial va evitar atacs contra migrants d'una magnitud comparables als del 2008 (més de 60 morts), tot i que amb incidents aïllats de saqueig de comerços d'estrangers. **Segons va recollir la premsa**, es van produir més de 900 detencions. Els organitzadors van anunciar mobilitzacions setmanals fins a aconseguir deportacions massives.

AMÈRICA

BOLÍVIA: Bolívia viu una de les onades de mobilitzacions més importants dels últims anys

BOLÍVIA

Bolívia viu una de les onades de mobilitzacions més importants dels últims anys

Entre principis de maig i finals de juny Bolívia va viure un dels moviments de protesta més importants dels últims anys, amb mobilitzacions i talls de carretera a la major part de departaments del país, que van provocar la paralització del país durant setmanes i el desabastiment de la capital i altres ciutats durant setmanes. Segons un informe de la **Defensoria del Poble** fet públic a principis de juliol, 22 persones van morir, 88 van resultar ferides (gairebé la meitat manifestants, 19 policies) i 573 van ser arrestades durant les mobilitzacions i bloquejos de carreteres. Dels 22 morts, tres van ocórrer durant operatius policials i militars de desbloqueig de carreteres, sis en el sinistre d'una avioneta de la Força Aèria Boliviana i la resta en accidents relacionats amb piquets o amb la falta d'atenció mèdica

Protestes a La Paz. Font: [Wikimedia](#).

derivada de les restriccions de mobilitat. La Defensoria també va registrar 38 agressions a periodistes, per part de manifestants, policia i Forces Armades.

L'onada de protestes es va iniciar a principis de maig, quan centenars de persones convocades per organitzacions sindicals i pageses van arribar a La Paz després d'una marxa de 25 dies des de l'Amazònia per expressar el rebuig a una llei de reforma agrària –promulgada el 8 d'abril– que consideraven afavoria els interessos terratinents i agroindustrials. En un context de crisi econòmica, tensió política i increment de mobilitzacions sectorials de diversos col·lectius des de principis del 2026, el 3 de maig la Central Obrera de Bolívia –en representació de més de 70 sindicats– i la Federació de Pagesos Tupac Katari van iniciar una vaga general per exigir un augment dels salaris i les pensions, protestar per l'escassetat de combustible o les condicions laborals de diversos sectors i posar fi a les mesures d'austeritat del Govern de Rodrigo Paz, que va prendre possessió del càrrec el novembre del 2025. A partir de llavors, altres col·lectius –com juntes veïnals, miners, treballadors del transport i docents– es van anar sumant a les protestes, i els bloquejos de carreteres, disturbis i enfrontaments es van estendre progressivament per diverses regions del país. Cal destacar que a mitjans de maig milers de persones seguidors de l'expresident Evo Morales es van sumar a les mobilitzacions i van dur a terme nombroses marxes i accions de protesta a les províncies de Chapare i Cochabamba i en altres feus tradicionals del partit polític MAS –que va liderar el Govern durant al voltant de dues dècades– per exigir la renúncia del president Paz i el retorn de Morales. El Govern, tot i reconèixer les arrels agràries i econòmiques de les protestes, també va denunciar que l'exmandatari i el seu entorn polític i sindical estaven instrumentalitzant les mobilitzacions per desestabilitzar el país. Morales té obertes diverses causes judicials i des d'octubre de 2024 roman al Tròpic de Cochabamba sota la protecció de centenars de seguidors per impedir que s'executi una ordre de captura en contra seu. De fet, l'11 de maig un tribunal a Tarija (sud) va ordenar la seva captura després

de **declarar-lo en rebel·lia** per no haver comparegut –ni ell ni els seus advocats– en el judici per suposada tracta de persones. Tant en aquest cas com en ocasions anteriors en què no ha comparegut davant de citacions judicials, Morales ha denunciat que les esmentades causes judicials estan motivades políticament i ha exigint un procés imparcial i legal.

Davant d'aquesta situació, durant el mes de maig el Govern va interrogar la llei de reforma agrària que havia donat origen a la protesta, va iniciar diversos processos de diàleg amb sindicats miners i altres col·lectius, va reorganitzar el seu gabinet i va proposar la creació d'un consell perquè els manifestants poguessin participar en el procés de presa de decisions, però les protestes i els disturbis van continuar i fins i tot es van aguditzar durant els mesos de maig i juny. El 8 de juny, per exemple, van esclatar enfrontaments entre manifestants i la policia a la ciutat de Cochabamba després que el president Paz firmés una llei que permetia implementar mesures d'emergència amb més facilitat.

Els nivells de conflictivitat al país van començar a disminuir a finals de juny, després de l'**acord** que van assolir el 20 de juny el Govern i la Central Obrera Boliviana, que incloïa l'alliberament de persones detingudes, el rescabament als vehicles danyats per gasolina adulterada, la regulació de la inflació per a determinats productes o la consulta a organitzacions socials sobre les polítiques estructurals per sortir de la recessió econòmica. Per garantir el compliment dels compromisos, l'**acord** contempla un calendari d'implementació del pacte i la conformació de taules de treball. Després de la signatura d'aquest acord, el Govern va declarar l'estat d'excepció per 90 dies, prohibint els bloquejos de carreteres i l'ús d'armes i explosius i permetent que la Policia i les Forces Armades reobrisin les carreteres principals, protegissin infraestructures estratègiques i garantissin el proveïment de productes. Si bé algunes organitzacions sindicals i l'entorn polític d'Evo Morales inicialment van rebutjar l'acord entre el Govern i la COB, finalment **van accedir a posar fi a les protestes**.

ÀSIA

AFGANISTAN: La detenció de desenes de dones desencadena protestes contra el règim talibà a Herat

AFGANISTAN – PAKISTAN: El conflicte entre tots dos països corre el risc d'enquistar-se

ÍNDIA – PAKISTAN: Diplomàtics, polítics i societat civil es dirigeixen als dos Governos per reclamar el restabliment del diàleg i les relacions bilaterals

INDONÈSIA (PAPUA OCCIDENTAL): S'agreuja el conflicte a la regió indonèsia de Papua Occidental

AFGANISTAN

La detenció de desenes de dones desencadena protestes contra el règim talibà a Herat

Les detencions al juny d'almenys 30 dones per suposades violacions al codi de vestimenta imposat pel Govern talibà, i sense que els seus familiars tinguessin notícies d'on havien sigut traslladades, van motivar protestes socials a la ciutat d'Herat que van ser reprimides durament per les forces de seguretat talibanes. Les primeres protestes es van produir el 9 de juny amb els crits d'"Educació, Treball, Llibertat" i "Dona, Vida, Llibertat" (lema utilitzat per dones iranianes en les seves protestes contra la república islàmica) i com a conseqüència de la repressió talibà, **almenys dues persones van morir a Herat**. Segons mitjans locals, es tractava de dos nois adolescents. Els talibans van utilitzar foc real per dispersar la manifestació, cosa que va provocar les dues morts i nombrosos ferits. A més, diverses persones van ser detingudes. Les detencions de dones van motivar l'organització de protestes que es van convocar a través de diferents grups de WhatsApp. Entre les persones detingudes hi havia una **treballadora de l'organització humanitària Metges Sense Fronteres (MSF)**, empleada a l'hospital d'Herat, cosa que va motivar la condemna d'aquesta organització. MSF va assenyalar que les dones sostenen el sistema sanitari afganès malgrat les greus restriccions a la seva feina que pateixen com a conseqüència de la legislació i les polítiques discriminadores actualment vigents. **En les setmanes posteriors es van produir noves detencions de dones a Herat**, que van ser traslladades a ubicacions desconegudes i que també haurien estat detingudes per infringir el codi de vestimenta. L'anomenat **Ministeri del Vici i la Virtut va assenyalar que els drets de les afganeses estaven garantits i va negar qualsevol opressió sobre les dones**. La UNAMA, missió de Nacions Unides al país, va expressar la seva preocupació per les detencions arbitràries de dones i va assenyalar que aquestes comporten un important estigma al país per a les dones que han estat detingudes. A més, la UNAMA també va assenyalar l'ús excessiu de la força en la resposta a les manifestacions.

Aquestes detencions es van produir en un context de més enduriment de les normes que restringeixen els drets de les dones al país des de la presa del poder pels talibans el 2021. Al maig es va publicar un **nou decret talibà sobre la "Separació judicial dels esposos"** que autoritza de facto el matrimoni infantil sense establir cap restricció per edat, que elimina qualsevol noció de consentiment i que, a la pràctica, impedeix el qüestionament del matrimoni forçat,

segons van denunciar organitzacions de drets humans. A més, el codi reforça la custòdia masculina i estableix múltiples barreres únicament per a les dones i les nenes, però no per als homes. Prèviament, al gener s'havia aprovat un altre decret que **elimina formalment la igualtat entre homes i dones davant la llei** i autoritza la violència contra les dones, permetent càstigs per part dels marits sobre les dones, incloent-hi violència física.

AFGANISTAN – PAKISTAN

El conflicte entre tots dos països corre el risc d'enquistar-se

Al llarg del trimestre es van repetir els enfrontaments armats entre l'Afganistan i el Pakistan sense que s'aconguís reprendre l'acord d'alto el foc d'octubre de 2025 que va col·lapsar al febrer després del reinici de les hostilitats. A principis de juliol van tenir lloc dos dies consecutius d'enfrontaments a la zona fronterera al districte pakistanès de Khyber (província de Khyber Pakhtunkhwa, la més afectada per la insurgència talibà), després que, segons va assenyalar Pakistan, diversos soldats pakistanesos van resultar ferits com a conseqüència d'atacs talibans contra llocs de control de les forces de seguretat pakistaneses. El 10 de juny, **les forces de seguretat pakistaneses havien llançat atacs aeris contra bases del grup armat talibà pakistanès TTP** a les províncies afganeses de Kunar, Khost i Paktika en els quals van morir 13 civils segons la UNAMA i 26 integrants del TTP segons el Govern pakistanès. Aquesta operació pakistanesa va donar lloc a una resposta militar per part de l'Afganistan, que va dur a terme atacs amb drons al Balutxistan i la Khyber Pakhtunkhwa, assenyalant que es tractava de bases del grup armat ISIS-KP, supòsit que va ser negat per Islamabad. En els dies posteriors es van produir nous atacs insurgents en diferents zones del Pakistan, cosa que va motivar una nova resposta militar pakistanesa contra territori afganès. En els atacs que van tenir lloc els dies 28 i 29 de juny Pakistan va afirmar haver matat 25 insurgents, però Kabul va assenyalar que havien mort desenes de civils i va respondre amb nous atacs amb drons contra Pakistan.

En aquest context, la Xina ha tractat de mantenir canals de comunicació entre tots dos països, però van resultar infructuosos al llarg del trimestre. Després de la ruptura de l'alto el foc **Pakistan va declarar la "guerra oberta" a l'Afganistan**, reiterant les acusacions al règim talibà de suport i complicitat amb la insurgència talibà pakistanès.

Retorn de població afganesa refugiada al Pakistan. Font: ACNUR.

Com a conseqüència de la mediació de la Xina es va produir una reducció de la violència, però aquesta va persistir amb diferents episodis al llarg de tot el trimestre. Malgrat els intents de la Xina d'exercir pressió sobre els dos països, el diàleg directe no es va reprendre després de la trobada que va tenir lloc a Urumqi a l'abril. L'Afganistan assenyala que Pakistan vol que el Govern talibà assumeixi la completa responsabilitat de tots els atemptats talibans al Pakistan i que no estan disposats a fer-ho i Pakistan assenyala la falta de voluntat afganesa per controlar la insurgència talibà. De fet, **International Crisis Group** va advertir que l'Afganistan i el Pakistan s'estan lliscant cap a una guerra prolongada en què Pakistan està afavorint l'acció militar per sobre de la diplomàcia per pressionar l'Afganistan perquè dugui a terme una contenció més contundent del grup armat talibà pakistanès TTP. **Altres anàlisis** apuntaven que Pakistan estaria buscant restablir la seva influència a l'Afganistan per la via militar, davant la negativa afganesa de subordinar els seus interessos a la seguretat pakistanesa.

A més, la **frontera entre tots dos països ha romàs tancada** des del mes d'octubre, provocant un important impacte social, econòmic i humanitari als dos costats de la frontera, amb conseqüències com l'escassetat de medicines o la impossibilitat d'accedir a tractaments sanitaris al Pakistan per a població afganesa que habitualment ho feia al país veí, atesa la situació de crisi del sistema de salut afganesa. Nacions Unides va documentar la mort de 372 civils entre el 26 de gener i el 31 de març com a conseqüència de les hostilitats entre l'Afganistan i el Pakistan, que van ocasionar també 392 persones ferides. La major part d'aquestes morts es va deure a atacs aeris, incloent-hi l'atac contra un centre de rehabilitació per a persones toxicòmanes a Kabul, en el qual van morir 269 persones i altres 122 van resultar ferides. A més, al març Nacions Unides havia advertit que l'escalada de la violència havia provocat el **desplaçament forçat de 100.000 persones**. D'altra banda, van persistir els retorns forçats de població afganesa des del Pakistan. El primer ministre pakistanès va assenyalar que des del setembre del 2023 havien retornat a l'Afganistan més de 2,4 milions de persones, però **Nacions Unides va situar la xifra de retorn en 2,9 milions de persones només l'any 2025** (5 milions entre el 2023 i el 2025). L'organisme internacional va advertir de la crisi humanitària que travessa el país i va apuntar als retorns forçats com un dels factors d'agreujament.

ÍNDIA – PAKISTAN

Diplomàtics, polítics i societat civil es dirigeixen als dos Governos per reclamar el restabliment del diàleg i les relacions bilaterals

Personalitats de la societat civil, polítics i antics diplomàtics de tots dos països es dirigeixen als primers ministres d'Índia, Narendra Modi, i Pakistan, Shehbaz Sharif, **en una carta en què reclamen a tots dos mandataris que es reestableixin els llaços diplomàtics** entre els dos països i es normalitzin les relacions. Aquesta carta es produeix en el marc de la ruptura del contacte entre Índia i Pakistan després del conflicte armat que va enfrontar les dues potències nuclears el 2025 i que va tenir una durada de quatre dies, conegut com la "guerra de les 88 hores". Si bé el conflicte va finalitzar amb l'anunci d'un alto el foc per part tant d'Índia com del Pakistan, i amb la participació de diferents països com facilitadors de l'acord –entre ells els EUA, Aràbia Saudita, l'Iran i Turquia–, les relacions bilaterals van quedar profundament deteriorades i caracteritzades per un major allunyament. Entre altres qüestions, **Índia manté la suspensió del Tractat d'Aigües de l'Indo (Indus Waters Treaty)**, un acord sobre l'ús compartit de les aigües del riu Indo signat el 1960 i la interrupció del qual va ser proclamada per l'Índia després de l'atemptat que va tenir lloc el 22 d'abril de 2025 a Caixmir i perpetrat pel grup armat The Resistance Front. Aquest atac va causar la mort de 26 homes, víctimes d'un tiroteig a la localitat turística caixmir de Pahalgam, en la seva pràctica totalitat turistes hindús procedents d'altres zones de l'Índia i va ser el desencadenant de la guerra de les 88 hores.

A la carta dirigida als mandataris i impulsada pel Centre for Peace and Progress de Índia, es demanava la represa del diàleg, la reobertura del comerç i el transport i l'ampliació dels programes d'intercanvi a banda i banda de la frontera. La carta insta a adoptar "passos significatius i sostinguts per restaurar la pau, la normalitat, el diàleg i la cooperació a Àsia Meridional" i assenyala també que el "contacte constant i el diàleg són l'únic camí per resoldre les diferències. Entre les mesures diplomàtiques que es proposen hi ha la mateixa restauració de relacions diplomàtiques plenes, el restabliment dels alts comissionats –màxima representació diplomàtica de cadascun dels països–, la represa dels serveis de visa amb normalitat i la revitalització d'un diàleg global bilateral que abordi totes les qüestions principals. A més, també s'insta al diàleg sobre Jammu i Caixmir, la revisió del marc negociador entre el 2004 i el 2007, així com mesures de desmilitarització i desescalament que tinguin en compte les preocupacions en matèria de seguretat de cada país. Altres **mesures concretes** incloses, relatives al transport i les comunicacions, eren la represa dels serveis d'autobús entre Delhi i Lahore i entre Srinagar i Muzaffarabad, la represa de diferents trajectes de tren i la reobertura de l'espai aeri per a vols comercials. A més, s'inclouen propostes socials com l'ampliació

El primer ministre indi, Narendra Modi, visita una base de la força aèria a Punjab. Font: [Wikimedia Commons](#).

dels intercanvis entre estudiants, periodistes, artistes i empresaris, i l'aixecament de les restriccions als mitjans de comunicació i plataformes digitals.

La carta va ser signada per 117 personalitats, 61 procedents de l'Índia i 56 del Pakistan, entre les quals cal destacar l'ex-ministre d'Exteriors del Pakistan Khurshid Mahmud Kasuri (entre el 2002 i el 2007), els antics ministres en cap de Jammu i Caixmir, Farooq Abdullah i Mehbooba Mufti, l'antic cap del servei d'intel·ligència indi (Research and Analysis Wing) AS Dulat, així com altres integrants dels dos Governos, dirigents polítics i integrants de la societat civil.

INDONÈSIA (Papua OCCIDENTAL)

S'incrementa el conflicte a la regió indonèsia de Papua Occidental

El centre d'investigació [ACLED](#) va advertir a finals de maig que el conflicte armat a Papua Occidental s'està aguditzant des de principis de 2026, amb una freqüència clarament més gran dels episodis de violència (el triple des de l'arribada al poder de l'actual president Prabowo Subianto, l'octubre del 2024) i amb una xifra de víctimes mortals a l'alça mes rere mes. Algunes de les causes de l'increment de la letalitat del conflicte i del seu creixent impacte sobre la població civil estan relacionades amb la intensificació dels atacs aeris i amb drons per part de les Forces Armades –molt més letals que els intercanvis de disparos entre les forces estatals indonèsies i l'Exèrcit d'Alliberament Nacional de Papua Occidental (TPNPB)– i per l'increment dels atacs contra població civil per part d'aquest grup armat. ACLED va alertar que només el mes de maig es van registrar més de 40 víctimes mortals, en

la seva majoria civils. En la mateixa línia, l'organització [Human Rights Monitor](#) va assenyalar que, a finals de juny, més de 123.931 civils romanien desplaçats internament en diverses regions –especialment en les regències de Puncak i Intan Jaya– a causa de les operacions militars i el conflicte armat. Cal destacar que a Puncak, les operacions de seguretat van desplaçar aproximadament 14.000 persones als districtes de Kembru, Pogoma i Magebume. Alguns dels principals fets de violència registrats durant els últims tres mesos inclouen un atac per part del TPNBB a la regió de Korowai (província d'Alta Papua), en què van morir vuit (deu segons algunes fonts) presumptes miners d'or –acusats pel TPNBB de ser oficials d'intel·ligència militar camuflats. Segons [ACLED](#), el nombre de presumptes miners –que el TPNBB considera que treballen en tasques de contrainsurgència– assassinats des del 2018 ascendeix al voltant de 100. D'altra banda, a principis de juliol, el TPNBB va reivindicar l'[assassinat d'un pilot estatunidenc](#) d'una aerolínia indonèsia que va aterrar la seva avioneta –amb set passatgers, il·lesos– al districte de Sobaham (regència de Yahukimo, província d'Alta Papua). El grup, que també va cremar l'avió, històricament ha llançat serioses advertències i dut a terme accions contra avionetes que sobrevolen o aterren a Papua, especialment contra les que considera que col·laboren amb les Forces Armades en el transport de tropes o material. El 2023, per exemple, un pilot neozelandès va ser capturat pel grup i lliurat 592 dies més tard. El TPNBB va declarar que l'assassinat del pilot estatunidenc era un [missatge](#) als EUA, Països Baixos i Nacions Unides per la seva responsabilitat en l'ocupació de Papua per part d'Indonèsia als anys seixanta, sense que el poble papú hagués exercit el seu dret a l'autodeterminació. D'altra banda, organitzacions de drets humans [van denunciar](#) l'increment dels bombardejos aeris i de nombroses violacions de drets per part de les Forces Armades, com la col·locació d'explosius sobre els cossos de persones assassinades per les forces indonèsies amb l'objectiu de provocar danys a les persones que s'acostaven elles.

Cal destacar que a finals de maig el president interí de l'organització política Moviment Unit d'Alliberament de Papua Occidental (ULMWP, per les seves sigles en anglès), Benny Wenda, va criticar les atrocitats comeses per l'Estat indonesi a Papua Occidental i va instar els líders del Pacífic a prendre mesures més enèrgiques i [aïllar Indonèsia en les dues principals organitzacions internacionals del Pacífic](#). Concretament, Wenda va fer una crida que es revoqui immediatament l'estatus de membre associat d'Indonèsia al Melanesian Spearhead Group –del qual l'ULMWP és observador– i l'estatus de soci de diàleg al Fòrum de les Illes del Pacífic (PIF).

ARMENIA – AZERBAIDJAN: Nous passos en l'acostament formal entre els dos països

TURQUIA (PKK): Incertesa en el procés negociador

ARMENIA – AZERBAIDJAN

Nous passos en l'acostament formal entre els dos països

Els Governos d'Armènia i Azerbaidjan han fet nous passos d'acostament, en el marc del procés negociador. A meitat de juny l'assessor presidencial azerbaidjanès Hikmet Hajiyev es va reunir a Armènia amb el secretari del Consell de Seguretat d'Armènia, Armen Grigoryan. Es tracta d'una de les visites de més alt nivell per part del Govern azerbaidjanès a Armènia des que les parts van signar l'agost de 2025 una declaració trilateral amb els EUA que recolzava l'acord de pau de març d'aquell any (“Acord per a l'Establiment de la Pau i Relacions Inter-estats entre la República d'Azerbaidjan i la República d'Armènia”), pendent encara de rúbrica. Un comunicat del Consell de Seguretat d'Armènia va assenyalar que en la reunió els representants van abordar qüestions relatives a l'agenda de pau entre els dos països. Segons el primer ministre armeni, es van tractar temes com la demarcació fronterera i situació de persones detingudes. La trobada va tenir lloc dies després de les eleccions parlamentàries a Armènia, en què el partit governant, Contracte Civil, va obtenir la victòria amb el 49,7% dels vots.

Altres passos en els darrers tres mesos inclouen una nova reunió (la 13a) de les comissions de demarcació fronterera, a finals d'abril a Armènia. La trobada va estar presidida pels presidents de les comissions (el viceprimer ministre d'Armènia, Mher Grigoryan, i el seu homòleg Shahin Mustafayev). Les parts van avançar en l'intercanvi d'esborranys sobre diferents instruccions relatives al treball de grups d'experts sobre delimitació fronterera, a la preparació d'un mapa de delimitació de la frontera interestatal i a la formalització i publicació de documents de delimitació de la frontera. Les parts van abordar també qüestions relatives a cooperació econòmica i subministraments de béns, amb participació de membres dels sectors empresarials dels dos països, segons el comunicat del Ministeri d'Armènia. No obstant això, no es va informar d'involucrament amb altres sectors, com població civil de les àrees frontereres.

L'acostament entre els dos països ha inclòs també en l'últim trimestre acords per al trànsit d'internet; noves autoritzacions per al trànsit de blat procedent de Rússia i dirigit a Armènia a través de territori d'Azerbaidjan – que se suma a anteriors subministraments de cereals i altres productes, com fertilitzant i combustibles–, entre d'altres. Malgrat els passos recents, l'acord de pau continuava pendent de signatura, supeditada en gran part a l'exigència del Govern azerbaidjanès a Armènia de modificació de la seva Constitució, en considerar que conté aspiracions territorials sobre Azerbaidjan. La victòria del

partit del primer ministre armeni, Nikol Pashinian, no va assolir la majoria constitucional requerida per convocar un referèndum, per la qual cosa la situació en aquest àmbit seguia sent incerta. D'altra banda, el Govern d'Armènia i els EUA van signar a principis de juny l'acord marc assolit al maig de 2018, que unirà Azerbaidjan amb el seu enclavament de Nakhtxivan a través del sud d'Armènia, i que té forma d'acord comercial de creació d'una empresa conjunta (TDC) en la qual els EUA tindran el 74% de participació, a través d'una entitat comercial, i Armènia el restant 26% durant els primers 49 anys.

En contrast amb els passos en el nivell formal de negociacions, analistes del Caucasus Edition: Journal of Conflict Transformation van destacar que la regió està en un punt d'inflexió en què els arranjaments territorials per si sols no generen un ordre sostenible. Segons aquestes anàlisis, entre altres elements, cal un reconeixement del trauma encara present a les poblacions a la regió i reconduir la connectivitat econòmica cap a una lògica de seguretat humana i que no solament estigui ancorada a càlculs geopolítics. Així mateix, les negociacions de pau en el nivell formal entre Estats van continuar contrastant amb dinàmiques de repressió contra l'espai cívic a Azerbaidjan. Entre altres passos, un tribunal va sentenciar a vuit anys de presó el defensor de drets humans Rufat Safarov, en presó preventiva des de finals del 2024. Segons Human Rights Watch el seu processament segueix el patró de càrrecs penals amb motivació política per tal de silenciar defensors, periodistes independents, persones opositores i activistes.

TURQUIA (PKK)

Incertesa en el procés negociador

El procés negociador entorn del conflicte Turquia-PKK està immers des de fa mesos en una situació d'incertesa, especialment pel retard per part del Govern en la presentació d'una proposta de llei marc que reguli la via per al retorn i reintegració dels combatents del PKK. Aquesta via legislativa és una de les recomanacions contingudes en l'informe final, aprovat al febrer, de la comissió parlamentària sobre el procés negociador. En els mesos transcorreguts des del llançament d'aquest informe, el partit pro-kurd DEM i el PKK havien reclamat l'aprovació d'un marc legal holístic i celeritat en la seva tramitació. En les últimes setmanes es va incrementar la tensió i incertesa davant el retard en la presentació de la proposta de llei als partits polítics i la falta d'informació sobre el seu contingut.

En relació amb el calendari d'aprovació, s'havien generat expectatives que la proposta de llei es presentés inicialment

després de la fi del Ramadà (març); i, posteriorment, es van retardar les perspectives d'aprovació a abans del recés parlamentari d'estiu. A meitat de juny el Parlament va acordar retardar l'inici de període vacacional, previst inicialment per a l'1 de juliol. Al tancament d'aquesta edició (20 de juliol), però, el Govern encara no havia presentat la proposta de llei als partits. Després de noves reunions a meitat de juliol entre l'anomenada Delegació Imrali (delegació del DEM que des de l'inici del procés negociador es reuneix ocasionalment amb el líder del PKK a la presó, Abdullah Öcalan, i amb els partits polítics) i el partit governant AKP, i entre la Delegació i el partit aliat governamental MHP, va transcendir que la previsió continuava sent que la llei s'aprovés a finals de juliol. A mitjans de juliol, un alt comandant del PKK, **Duran Kalkan**, va advertir que el PKK no implementaria a la pràctica la seva decisió de desmantellar-se si el Govern retardava la llei marc i si no permet al líder del PKK, Abdullah Öcalan –a la presó des del 1999– liderar el procés de transició del grup.

Al costat del calendari, una altra de les dimensions que ha generat tensió ha estat la qüestió del contingut de la llei. El PKK ha reclamat que no hi hagi diferenciació de categories en relació amb quins membres del PKK podran acollir-se a la regulació per al retorn i reintegració, de manera que no exclogui la comandància i tingui terminis de temps suficientment amplis. A més, el DEM i el moviment kurd demanen que la llei reguli el futur estatus d'Abdullah Öcalan, actualment a la presó amb cadena perpètua. De l'altra, també hi ha hagut tensió al voltant de la seqüència del procés i d'aquesta llei. El **Govern ha insistit en aquests mesos** que primer s'havia de verificar un "llindar crític" de desarmament del PKK, abans de qualsevol mesura legislativa de regulació per al futur estatus dels seus membres o altres àmbits. El PKK –transformat en formació política Moviment per la Llibertat del Kurdistan i posteriorment de Moviment Apoïsta– va afirmar en un comunicat al maig que havien complert amb tots els compromisos adquirits i que el Govern havia de fer

passos concrets amb mesures legals i jurídiques. A més, a principis de juliol, el **PKK va advertir** que no acceptaria una llei que no defineixi l'estatus d'Öcalan. Per al DEM, el desarmament del PKK i els passos legislatius s'havien de donar simultàniament.

En l'últim trimestre el procés ha travessat moments d'aparent congelació de la iniciativa. Des de la visita a Abdullah Öcalan el 27 de març per l'anomenada Delegació d'Imrali, en la qual Öcalan va emfatitzar la via de la "integració democràtica" per a la qual va reclamar un marc legislatiu, les autoritats turques només van autoritzar una altra reunió que va tenir lloc el 24 de maig. La següent visita està prevista per al 23 de juliol. Aquest ampli lapse de temps i la falta de mesures legislatives concretes va portar líders del PKK a qualificar el procés com a "congelat", mentre que el Govern afirmava que tot procedia segons el previst i que buscaven accelerar el desarmament. Després de la reunió del 24 de maig, la delegació (integrada per la parlamentària Pervin Buldan, el parlamentari Mithat Sancar i l'advocat Faik Özgür Erol) va emetre un **comunicat** sobre la valoració d'Öcalan en què el dirigent kurd subratllava la importància d'una base legal per al procés, alertava dels riscos de prolongar expectatives i de no perdre temps, i assenyalava que una llei marc podia ser la base per a un procés de democratització. D'altra banda, el context general en què transcorre el procés va continuar caracteritzat per dificultats i reptes, incloent-hi l'increment de la repressió contra el principal partit opositor, el CHP, amb l'anul·lació per part d'un tribunal d'Ankara del congrés del CHP en què es va elegir el seu líder, Özgür Özel, i la reinstauració per aquest tribunal de l'anterior líder Kemal Kılıçdaroğlu. Aquests fets se sumen als múltiples empresonaments d'alcaldes i membres del partit, així com a la destitució forçada de diverses desenes d'alcaldes electes i la seva substitució per figures designades pel Ministeri d'Interior –pràctica aplicada des de fa anys contra alcaldies de partits prokurds i, des del 2024, també contra el CHP.

Aquesta publicació està subjecta a una llicència de Creative Commons. Es permet la reproducció total o parcial, la distribució i la comunicació pública de l'obra, sempre que no sigui amb finalitats comercials, i sempre que es reconegui l'autoria de l'obra original. No es permet la creació d'obres derivades.

El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de l'Escola de Cultura de Pau i no reflecteix l'opinió de l'ACCD ni de la Generalitat de Catalunya.

ecp escola de
cultura de pau

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Amb el suport de:

@escolapau

@escolapau.bsky.social

EscolaPau

escoladeculturadepau

Escola de Cultura de Pau

Edifici B13, Carrer de Vila Puig,
Universitat Autònoma de Barcelona 08193
Bellaterra (Espanya)

Tel: +34 93 581 14 14

pr.conflictes.escolapau@uab.cat

escolapau.uab.cat